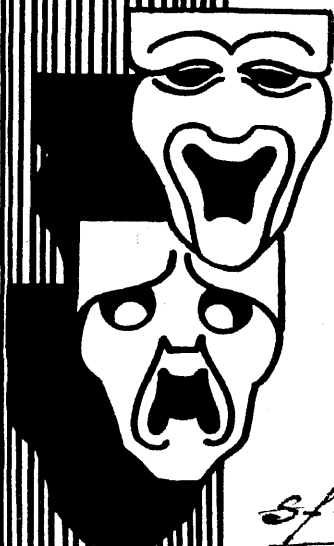

TEATER WANEMUINE

NR 3 (9)

Sf. 14398

Riigiraamatukogu.

Nõ.

M 1542 (1936)

D E T S E M B E R - 1 9 3 6

ELEKTRI-

ARMATUURE

LAUALAMPE

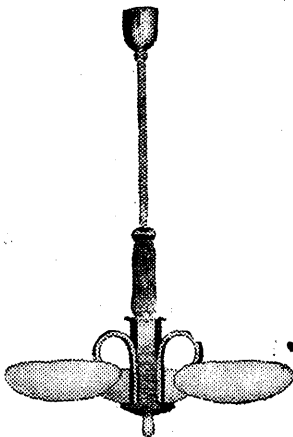
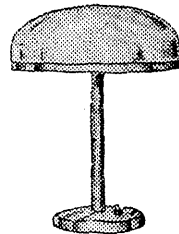
KÜLMETUSKAPPE

TRIIKRAUDU

TOLMUIMEJAID

POONIJAID

PLIITE

ELEKTRISELTS

AEG

TALLINN

RAEKOJA PL. 4

Kodukeskjaam 428-15

Kaanel: A. MERING Saaremaa Priiduna „Vanemuise“ 30. a. juubelitükis
„Päive talus“

Üle kõige

on O-ü. „Vaba Maa“ väljaanded

„Vaba Maa“

on leht neile, kes tahavad jälgida igapäev värskemaid uudiseid.

„Maa Hääl“

toob igapäevaste uudiste kõrval maarahvale kõike vajalikku.

„Perekonnaleht“

peletab igavuse oma haaravate juttude ja romaanidega.

„Ajude Gümnaastika“

on ainuke mõistatuste-ajakiri Eestis. Lahenda-jaile auhinnad.

„Rahvaleht“

toob ikka uut sõnas ja pil-dis. Ilmub 3 korda nädalas.

„Esmaspäev“

on ainulaadne nädalaleht Eestis. Iga tema rida pakub palju.

„RS“

raadio-, filmi- ja teatri-ajakiri, toob saatekavad kellaaegade järele.

O-ü. „Vaba Maa“

Tallinn, Pikk 54-58. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised.

NÕUDKE

NÕUDKE

P A R A

k a l o s s e

ja

b o t i k u i d

SAADAVAL IGAST SAAPAKAUPLUSEST

Ainuesindaja Eestis: **EMIL KUMENIUS**

Tallinn, Lai 9.

Telefon 437-46.

Soovitan laost ja eritellimiseks mööbli, autopolsteri, raamatukõitmise ja saapanahka.

Vanemuise teater

tänab mööduva aasta lõppemisel teatri publikut, tegelaskonda, ajakirjandust, kaastöölisi, kuulutajaid ja kõiki toetajaid ning sõpru teatri töö ja ettevõtete vastu ülesnäidatud poolehoiu ja kaasabi eest ühiste sihtide — meie teatri parema tuleviku teenimisel. Ühtlasi loodame, et see koostöö uuel aastal veelgi tihedam ja tulemusrikkam on.

Soovime kõigile rõõmsaid jõula pühi ja head uut aastat.

Teatri juhatus

TEATER VANEMUINE

VANEMUISE TEATRI AJAKIRI

Nr. 3(9)

Detsember, 1936

II aastakäik

Vanemuise tegelaskogu teatri 30 a. juubeli aktusel näitelaval

Foto Hinto

Äratrükk „Tänapäevast“ nr. 11—12. 1936.

JAAN VAHTRA

MÄLESTUSKILDE VANEMUISEST

Kirjutatud Teater „Vanemusele“ eesti kutselise

Ma pole iial „Vanemuise“ teatri ligidal seisnud, ei enne ega nüüd. Ja kui otsekohene olla, siis tuleb tunnistada, et pole ma käinud „Vanemuise“ teatriski mitte kuigi palju.

Põhjused?

Kes tont neist aru saab ja seletada jõuab. Arvan, et pole omal niioeldla teatrinärvi ja püsivust istuda paar-kolm tundi ühe ja sama tooli peal.

Aga siiski — minul on mõningaid ülevaid mälestusi tollest ajast, kui ehitati Tartusse uut „Vanemuise“ teatrihoonet, ja pärastise elukutselise teatri algupäevist.

Oli suvi 1906. Elades kooliõpetajana kaugel Võrumaal, rändasin suvel vabal ajal tihti Tartusse ja viibisin linnas mõnikord nädalate kaupa, edasiõppimise otstarbel.

Tol suvel valmis „Vanemuise“ teatrihoone. Meid, noori mehi, oli mitu, kui silmitsesime teispoold Ema-jõe toredat „Vanemuise“ hoonet, mis paistis meile maapoistele ennenägematu suur, sest polnud keegi meist kuskil suurlinnas käinud, ega olnud ettekujutust teatrihoonest kui niisugusest. Silmitsesime hoonet, mis paistis üle linna, ja meie kõikide meeli valdas uhkustunne: see on eesti teater, see on ehitatud eestlaste eneste poolt nende väheste rahadega, mis tuhanded ja tuhanded üle terve eestlaste maa-ala on kokku pannud. Olime võidukalt uhked omas südames, et meiegi, tolleaegsete noorte, üsna väikesed mõnekümnekopikalised summakesed olid mahutatud sinna toredasse hoonesse. Ja kui lugesime ajalehist neid vainustatud ridu, mis aeg-ajalt ilmus „Vanemuise“ uue teatrihoone üle, siis

igakord lugedes kasvas ja kasvas usk eesti rahva ja tema teatri tulevikku.

Aga mitte ükski meie noored ei mõtelnud ega uskunud nii, vaid mul on meeles, et minu tolleaegses kodunurgas, Põlvas, ei leidunud pea kedagi, kes ei oleks kõnelnud uuest „Vanemuise“ teatrihoonest. Minu linnast tulles oli tuttavate esimene küsimus: „Kuidas on „Vanemuise“ ehitamisega? Kas saab varsti valmis?“ Ja neid tuttavaid, kes nii küsisid, ei olnud üks-kaks, vaid kümneid ja kümneid.

Ja edasi: kui lähenes uue „Vanemuise“ teatri avamispäev, siis oli maal, meil, noortel kooliõpetajatel ja ärksamatel talumeestel, kihinat ja kahinat, et kuidas küll saaks „Vanemuise“ avamispidustusi kaasa teha, kuna linna oli mitukümmend versta ja seda rahakest polnud igamehel. Aga siiski käis meist, vaimustatud „Vanemuise“ austajatest, vist suurem hulk Tartus „Vanemuise“ avamispäevadel ära. Kui õieti mäletan, siis pääsesid meist teatrihoonesse küll ainult üksikud, teised olid sellegagi rahul, et võisid imestuses ja vaiksuses hardumuses vaadelda uut toredat „Vanemuise“ hoonet, millest tagasi kodukülla jõudes veel kaua, kaua teistele jutustati. Mäletan, et üks Põlva noormees oli Tartust kaasa toonud ülesvõtte „Vanemuise“ uuest teatrihoonest. See ülesvõtte käis külas käest kätte, ja leidsus isegi neid, agaraid poisse, kes omale kaardilt „Vanemuise“ teatrihoone maha joonistasid, et seda siis oma kambri- või aidaseinala kui uhkuseasja üles riputada.

Nagu teada, avati uus „Vanemuise“ teater Kitzbergi „Tuulte pöörisega“. Küll oli kõnelusi sellest

JA MUUST

teatri 30 a. juubeliks

„Tuulte pöörises“! Kuna ajalehed töid näidendi lühikese sisukokkuvõtte, siis oli meie noortel peadel tegemist, et kujutada ette, milline tore peaks küll säärast tükk teatris vadata olema. Kahjuks mina isiklikult ei näinudki „Tuulte pöörises“ etendust „Vanemuise“ avamise puhul, ega pole teda teatris näinud ka mitte kunagi hiljem. Aitas sellestki naudinguks, mis lõi vaba fantaasia ja lugemine trükitud raamatust. On ainult meeles, et vaimustust oli liialt ja uhkustunnet samuti, kuna „Tuulte pöörises“ tundus lugedes ületavat kõik varemkirjutatud eesti näitemängud.

On meeles, et maal meie, noored kooliõpetajad, arutlesime ja vaidlesime sageli „Tuulte pöörises“ ja temas käsitletud probleemide üle, kusjuures mõnikord vaidlused läksid üpris ägedaks, sõber oleks sõbrale kas või ruskitega kallale läinud, et oma väiteid ja arusaamisi teisitimõttele ees kaitsata. Elasin Põlvas, Metste küla vanas koolimajas, kus minu väikese toa seinad olid üsna suitsunud ja ähmased. Et luua tuppä õilsamat ja ajakohast meeleolu, löikasin ajalehtedest välja uue „Vanemuise“ teatri näitlejate pilte ja riputasin seintele. Mõne aja järele oli mul neist enam kui kümme seintel olemas ja omal oli tunne säärane, et sind ümbritsevad inimesed, kes on pärit kustki kõrge-
mast maailmast. Jah, seal nad rippusid: Karl Menning, Ants Simm, Altleis ja palju teisi, kelle nimed olen unustanud. Olid lihtsal, odaval ajalehepaberil, need pildid, kleebitud papile. Seisid mitu aastat, kuni muutusid odava paberi tõttu hoopis kollatuks ja tuhmiiks. Oleksin asendanud pilte heameelega paremate üles-

JAAN VAHTRA

võtetega, aga need maksid raha ja neid paremaid ülesvõtteid polnudki nii lihtne saada, sest vastavaid fotosid müüdi ainult linnas.

Aasta hiljem, 1907, kui elukutseline „Vanemuise“ teater oli juba täies tegevusehoos, tärkas maal kõikjal huvi teatri vastu. Tõsi, näitemängu tehti maal varemgi, kuid nüüd, kus „Vanemuise“ teatri kuulsus ja vaimustus „Vanemuise“ teatri heast mängust oli levimas kaugematessegi met-sanurkadesse, ei tahetud enam leppida endiste näidenditega ega ka endise etenduslaadiga. Kõikjal hakati tegema katsed kanda maal ette „Vanemuises“ etendatavaid näidendeid ja õppida neid kätte hoolsalt, et „mängida nii, nagu mängitakse „Vanemuises““.

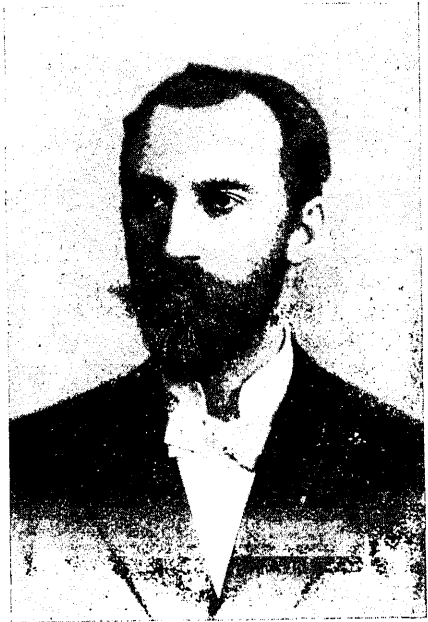
Meil Põlvas oli hinge sisse saanud uus selts — Põlva Rahvahariduse Selts — mille asutamisel lõi kaasa terve kihelkond. Uue seltsi avatükiks otsustasime võtta „Vanemuises“ mängitava Skovroneki draama „Metsamajas“. Käisin seda tükk „Vane-

L. KOIDULA — eesti teatri
rajaja

Paremal —

JAAN TÕNISSON — uue „Vanemuise“
üks agaramaid cestvõitlejaid 1905. a.

muisest“ otsimas ja kasutasin sellejuures juhust, et otse „Vanemuises“ eneses saada näpunäiteid, kuidas tuleks ühte või teist osa tolles tükis kätte õpetada. Ei mäleta küll mitte, kes mulle mõningaid nappe seletusi andis, kuid meeles on selgesti, et kui tükki hakkasime õppima, siis lugesin omaks kohuseks ikka ja ikka teistele toonitada, et „nii see ei lähe! Tuleb püüda mängida nii, nagu mängitakse „Vanemuises““. Vaevalt sai keegi küll sellest seletusest mingit taipu, pealegi, kui mul eneselgi polnud mingit taipu sellest, kuidas seda „Vanemuises“ mängitakse, sest polnud tükki „Vanemuise“ laval ju näinud. Peasi — „Vanemuise“ nimi oli püha ja selle ees aukartust igal mehel.

„Mängida nii, nagu mängitakse „Vanemuises““ — see loosung sai lühikese aja jooksul kõigi ärksamate maanäitelavategelaste hüüdsõnaks, kuigi vähe oli neid, kes isiklikult olid näinud „Vanemuise“ teatri mängu,

sest „Vanemuine“ oli kaugel, kuhu maategelane just kauge maa tõttu sattus harva. Loosung kui niisugune oli olemas ja tähendas õieti seda, et tuleb püüda mängida teatritükki nii hästi kui maa oludes vähegi võimalik. Tükkide valiku peale avaldas „Vanemuine“ valdavat mõju. Ükski vähegi arenenud kooliõpetaja-näitejuht maal ei tahtnud leppida enam endiste labaste näitemängukestega, vaid püüdis lavale tuua jõukohasemaid uudistükke „Vanemuise“ teatrist. See kõik avaldas küla teatrielule arendavat mõju paremuse poole. Ja kui nüüd „Vanemuise“ kutseline teater võib tagasi vaadata oma kolmekümneaastasele tegevusele, siis ei piirdu selle tegevuse mõju mitte ainult Lõuna-Eesti linnadega, vaid need ideed ja püüded, mida hakkas harrastama noor „Vanemuise“ kutseline teater kolmekümne aasta eest, leidsid kõige elavamalt vastukaja ja lugupidamist üle kogu Lõuna-Eesti, isegi kaugemates metsa-

nurkades, kasvatades püüet ja usku oma kultuuri arengusse ja lugupidamist teatri kui kunsti vastu.

*

On läinud kolmkümmend aastat. Paljud kauged unistused meie kultuuri püüetes on teostunud. Veel rohkem: oleme saavutanud koguni riikliku iseseisvuse. Võis arvata, et kui nii, siis peaks tänapäeva „Vanemuise“ teater olema võrratult kõrgem ja temast lugupidamine veel suurem, kui oli kaksikümmend viis — kolmkümmend aastat tagasi.

Kas on see nii?

Pean jääma siin vastuse võlgu, kuid selle asemel meenub mulle pilt, mida nägin paari-kolme aasta eest Aia tänaval „Vanemuise“ uke ees:

Seisid keset tänavat kaks hallis riides üsna turjakat taati, piibud suus ja käed püksitaskus. Seisid ja vahtisid sõnalasumata üles „Vanemuise“ fassaadile, tunnistasid hoonet üpris ükskõikselt, kuni üks nendest lausus: „See on siis nüüd see „Vanemuine“,“ mille peale teine vastas: „Mes sa tast vahid, ega keegi sulle vahtimise eest raha ei maksa.“ Ütlesid ja kõndisid vaikides edasi, kaalukalt ja ükskõikselt.

Kas oli see pilt juhuslik, või kehas ta tänapäeva eestlase mentaliteeti?

Tuletades meelde „Vanemuise“ kui eesti elukutselise teatri sünni ja arengut tsaarivalitsuse ajal ja võrreldes tänapäeva sellega, siis torkab hinge kurb küsimus: kas tänapäeva vaba eestlane tõesti on unustanud oma lähema mineviku, kus oli nii palju kõrgeid püüdeid ja saavutusi, millele kõrval tänapäev tundub nii väsinuna ja mannetuna. Millised tuuled need peaks küll olema, mis uuesti „vaimu kütked Eesti rahvalt viivad“?

K. MENNING JA ARUUSTAJAD

Meie inimeste seas alati ilmnenud oma eesti asjade kallal virisemise ja mahategemise vastu, millega juba Menningi aegsed arvustajad kõike „made in Eesti“ tööd ning ettevõtteid vastu võtsid, mõtles Menning, tollaegne „Vanemuise“ direktor, välja järgmise suurejoonelise lavanalja.

See sündis nimelt 1910/1911 teatrihooajal. Oli vaibunud juba osaliselt algusaastate hoog teatri ümber ja arvustus muutunud peale ülalnimetatud puuduse ka hooletuks teatri vastu, iseteadvaks ja väga targaks. Siis mõtles Menning neid pisut eksamineerida ja kontrollida nende teadmisi, või et arvustajaid nende vähese asjatundmatuse tõttu päris libedale vää. Selleks tegi A. Kitzberg pisut ümber tol ajal üsna tuntud Saksa naisautori Clara Viebigi ühe draama, mis lavale võeti Kitzbergi algupärandina, et näha, kas arvustus taipab pettust. Tüki nimeks oli „Made Puju“.

Tõepoolest, arvustajad ei märganud ükski nende ninapidivedamist ja tegid tüki kui Kitzbergi algupärandi lausa maha. Menning ootas veel mõne aja, aga kui ka tagant järgi keegi pettust ei avastanud, avaldas Menning ise lõpuks selle saladuse, millest senini ainult Menning ise peale paari lähema kaastöölise ja A. Kitzbergi teadlik oli.

Nüüd olid arvustajad loomulikult täis õiglast pahameelt, et Menning neid nii viisakuseta kombel oli julgenud eksamineerida ja sel viisil nende teadmisi oli naeruvääristanud.

TÄNAPÄEVA

EELTELLIMISED 1937. A. PEALE.

Nende aastatellijate vahel, kes oma tellimised ära annavad hiljemalt
25. jaanuariks 1937. a., jagab „TÄNAPÄEVA“ talitus välja

350.000

sendi eest raamatuid ja muid väärtuslikke asju.

KINDLAD PREEMIAID IGALE TELLIJALE

Hind kr.	Hind kr.		
B. Alver: Lugu valgest varesest	2.—	T. Poska: Ungari rahvajutud	—50
A. Alle: Laul kleidist helesinisest	2.—	M. Raud: Rusemed	1.50
— Üksinduse saartele	1.—	H. Raudsepp: Ristteed	1.50
J. Aho: Valitud jutud ja laastud	2.—	R. Roht: Minevik	2.—
— Südametunnistus	2.—	— Hümnid Paanile	2.—
H. Adamson: Inimen	1.—	K. Rumor: Säased tormis	1.—
— Roheline sisalik	1.25	M. Sillaots: A. Kitzbergi toodang	1.25
P. Haanpää: Kasarmus ja õppeväljal	1.75	A. H. Tammsaare: Kaks paari ja üks- ainus	1.—
A. Kitzberg: Lastejutud	1.25	A. Tšehhov: Kaštanka	—50
A. Kivikas: Punane ja valge	2.—	Fr. Tuglas: Raskuse vaim	2.—
P. Krusten: Kanarbik	1.50	— Saatus	2.—
— õpilane Valter	1.75	— Inimsõjad	—25
M. Metsanurk: Tohooja Anton	1.—	P. Vallak: Must rist	2.—
— Orjad	1.25	H. Visnapuu: Vanad ja vastsed poeetid	1.—
Mustlaste muinasjutte	2.—	A. Sibul: Raamatukoguhoidja käsi- raamat	1.—
J. Pahlbark: Ringhääling	2.—	Dr. J. Vilms: Suguhaigused	1.—
L. Perandi: Vabanaine	2.—	J. Jostoff: Kaubanduse korrespondents	2.—
— Simimäe Eeva	2.—	H. Vuolijoki: Udu tagused	2.—
E. Leino: Musti	1.—	A. Kitzberg: Libahunt	2.—
Juh. Liiv: Enesest ja teistest	1.—	O. Luts: Laul õnnest	1.50
— Peipsi pääl	1.—	— Mahajäetud maja	—50
— Luuletused	1.50	A. Metsanurk: Kindrali poeg	1.50
J. London: Kui loodus kutsub	2.—	— Talupoja poeg	2.—
O. Luts: Karuvan	—50	A. Teppan: Elu teeb uperpalle	—25
— Nukitsamees	—50	Ajakiri „Ilo“ üksiknumbreid nr. 2—9 ä	—75
— Ants Lintner	1.25		

LISAPREEMIAID KÕIKIDELE TELLIJATELE:

Peale eespool tähendatud kindlate preemiade loositakse kõikide aastatellijate vahel, kes oma tellimised ära andnud hiljemalt 25. jaanuariks 1937. a., veel lisapremiatena välja
500 KR. VÄÄRTUSES KALLIHINNALISI RAAMATUID JA VÄÄRTUSLIKKE ASJU.

Loositavateks raamatuteks on A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus“ I—IV, V. Reymont'i „Talu-
pojad“, I. Mait Metsanurga „Punane tuul“, J. Kärnleri „Naine vaesest maailmast“, A. Jakobsoni „Kolme vaeva tee“, R. Rohu „See, millest avalikult ei räägita“, J. Lehtoneni „Putkinotko“, H. de Balzac'i „Eugenie Grandet“, A. Mälgu „Hukkumine“, O. Lutsu „Tuulesellid“ jne., jne. Asjadest tulevad loosimisele üks „Union“ õmblusmasin, moodne laualamp, elektri-leivakuiva-
tamisahi, reisikohver jne., jne.

SEEGA ON IGAL TELLIJAL KAHEKORDNE PREEMIADE SAAMISE VÕIMALUS.

„TÄNAPÄEVA“ TELLIMISHIND 1937. AASTAKS ON KR. 3.60.

„TÄNAPÄEVA“ TOIMETUS JA TALITUS, TARTUS, GUSTAV-ADOLFI 8, TEL. 2-66.

„VANEMUISE“ TEATER 1936./37. HOOAJA ESIMESEL POOLEL

Kõrvutades käesoleva ja möödunud hooaja I-se poole tegevust, märkame nende vahel võrdlemisi suurt erinevust. Kui möödunud hooaja I pool möödus optimismi ja tuleviku ootuste tähe all, siis käesoleva hooaja ootustest on tabanud mõndagi lootuste nurjumine, millest tähtsamaks on, et teatriinimestel on kadunud usk tulevaseks hooajaks uue teatrisaali saamiseni. Teiseks ebaõnnestumiseks on, et hooaja avatükk „1905“ ei täitnud kaugeltki temale pandud lootusi.

Möödunud hooaja I poolel teostati rida vormilisi ja sisulisi uuendusi teatritöö ümberkorraldamise ja uuenduste alal. Käesoleval hooajal on samu algatusi arendatud ja süvendatud, kuna uusi algatusi ja korraldusi on olnud hoopis vähe. On suudetud vaid asutada teatri lugemislauad, mille tegevus ka ruumide kitsikuse tõttu sageli takistatud, kuna samadel põhjustel teatri raamatukogu pole saanud tegelelastele kättesaadavaks teha.

Etenduste arvult, kassaliselt ja publiku osavõtult on käesolev hooaeg parem möödunud, kuigi ka möödunud hooajal oli samade andmete poolest rekordiline kogu „Vanemuise“ ajaloos. Kui möödunud hooajal oli hooaja algusest kuni 1. detsembrini lavastusi 7, etendusi 60, publikut 13.645 ja kassa Kr. 7772.72, siis käesoleva hooaja sama ajavahemiku kohta on need andmed: lavastusi 6, etendusi 76, publikut 13.981 ja kassa Kr. 9002.65. Sama tõusu näitav tendents püsib ka detsembris. Nii on tagasiminekut näidanud ainult uuslavastuste arv, mida on põhjustanud asjaolu, et oktoobri II poolel ja novembris teatril polnud küllaldasi võimalusi valminud uuslavastuste esitamiseks ja detsembris oli uuslavastuste väljatoomine takistatud pidevate külaskäiguetenduste tõttu.

Mööduva poolaasta tähelepanuväärsemaks sündmuseks oli „Vanemuise“ kui esimese eesti kutselise teatri 30-aastase kestvuse tähistamine, mida märgiti piduliku „Püve talus“ etendusega 21. novembril s. a. See juubel äratas üldiselt väga suurt tähelepanu ning ajakirjandus pühendas sellele oma poolehoidu üleriigiliselt. Väga soojalt suhtusid juubelisse ka Vabariigi Valitsus, eesotsas härra Riigivanemaga, teiste teatrite ja seltskondlikkude organisatsioonide esindajad. Härra Riigivanema poolt määrati tegelaskonnale kingiks 5000 krooni, kuna teatrid ja teised asutised ning isikud austasid juubelari väärtuslike kingituste ning tervitustega. Kuna Tartu publik oli juubelietendusele ilmunud vähesel arvul, osutus teravmeelsemaks tervituskõneks Näitekunsti Sihtkapitali Valitsuse esimehe hra V. Mettuse soov, et „Vanemuine“ leiaks endale ka teatripubliku. Juubeli puhul valis „Vanemuine“ ka oma esimesed teenelised tegelased: teeneliseks dirigendiks Juhan Simmi, teeneliseks lavategelaseks Armilde Põdra ja teenelisteks näitekunstnikeks Julius Põdra ja Rudolf Rataspea.

Käesoleva hooaja lavastustest tõstaks teater esikohale Hella Vuolijõe „Niskamäe naised“, kuna siin teatri süstemaatiline töö hak-

LUGEJAILE

Kahjuks peab dir. O. Aloe 1931—1936 a. teatritegevuse ülevaate järg ruumi-
puudusel järgmisse numbrisse jääma.

Ühtlasi palume parandada K. Aluoja eelmise numbri kirjutise viimases lõi-
kes eksitav trükiviga: trükitud on „rahvuslik kunstiteater Vanemuine“ — peab
olema „rahvalik kunstiteater“.

ka juba esimesi tagajärgi näitama ühtlase teatriansambli suunas. Publiku osavõtu poolest on olnud paremaks lavastuseks Tõrok ja Emödi „Tütarlaps tänavalt“. Arvustuse hinnangu järgi on poolaasta paremateks lavastusteks „Niskamäe naised“, „Madame Butterfly“ ja „Püve talus“. Väarikat publiku tähelepanu on leidnud ka operett „Nahkhiir“, ja seda peamiselt oma haruldaselt hea muusika tõttu.

Teatriruumide sagedasest kinniolekust tingituna on teater I pool-
aastal korraldanud terve rea külaskäiguetendusi, mis hoolimata sel-
lest, et viimased etendused detsembri keskpäevadel sattusid väga
halvale ilmastikule ja teeludele, on õnnestunud üle ootuste hästi nii
kunstiliselt kui ka majanduslikult. See tõendab, et maa hindab head
ja vaimset naudingut ning kosutavat meelelahutust, sest teatrieten-
dustele sõidetakse kümnete kilomeetrite tagant. Et Tartu-, Petseri-,
Võru- ja Valgamaal on veel nii mõnigi nurk, kuhu senini ükski teater
pole ulatunud, ning samadel maakondadel pealegi on kokkupuuteid
meie naaberrahvaste venelaste ja lätlastega, siis kõigis neis piiriäär-
setes kohtades ootab „Vanemuiset“ ja teisi Lõuna-Eesti teatreid lai
tööväli.

O. Aloe

„POLARIS“

EESTI KINNITUS-A.-S.

Võtab vastu järgmisi **kinnitusi: tule-, murdvargus-, veo-,
väärtsaadete-, kasko- (laevakerede) ja klaasikinnitusi.**

Seltsi põhi- ja tagavarakapitalid ületavad kr. 960.000.—
Seltsi asutamisest peale on kahjude eest välja makstud üldkokku kr. 4.277.710.76

Soliidne edasikinnitus!

Kahjud likvideeritakse viibimata!

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12. Kõnetraat 426-66. Tele-
gramm-aadress: „Polaris“. Osakond asub Tartus, Suurturg 11.
Kõnetraat 6-75. Esindajad kõigis linnades ja maakohtades.

FOTO-ATELJEE

H. RIEDEL JA H. EGGERT

SUURIM JA MOODSAIM TARTUS

ERIALA PORTREED JA LAVAVÕTTED

Ajakiri „Eesti Naine“

on iga kodu ja naise parim sõber ja nõuandja

Elegantne daam –

Elegantne riietus

Meie varustame Teid

- mantli-,
- kleidi-,
- voodri-,
- trikooriide,
- trikoopesuga,

jne.

A/S. „Rauaniit“

Tallinn

RIIDEKAUBAD —

MOES JA MUSTRIS VAHELDUVAD,
KVALITEEDIS PÜSIVAD,
HINNAVÄÄRSED

A. S. KREENBALT

Tallinn, Suur Karja 13

SUURMÜÜGIL:

KALEVID

RIIDED:

PUUVILLASED, SIID, KUNSTSIID

NIIDID

Perenaised!

Maitsvaks toiduks on meie tööstuse **Konservid:**

Keeled

Seapeasült

Maksapasteet

Guljaš

Loomaliha

Kanapoeg puljongis

Kirsid

Ploomid

Pirnid

Puuvilja-kompott

Seened

Õunad

Ribi

Seakoot

Lillekapsas

Omad kauplused:

Tartus: Ülikooli 7, tel. 12-59

Narva 145, „ 14-08

Riia 125, „ 14-50

Tartus: Tähe 72, tel. 12-18

Narva 9, „ 12-22

Valgas: Vabaduse 32, „ 32

Ühisus „Lõuna-Eesti Eksporttapamajad“

ANKEET „NISKAMÄE NAISTEST“

Kahjuks ei ole publik „Teater Vanemuises“ nr. 1 (8) korraldatud ankeedile oodatud tähelepanu osaks saada lasknud. On tulnud aga siiski 19 vastust, mis on küllalt huvitavad omas seisukohavõtus nii tüki enda kui ka näitlejate mängu kohta.

1) Esimesele küsimusele vastates leiavad kõik, et tükk on tõsieluline ja reaalne.

2) Kummal naisel on enam õigust Aarnele — selles küsimuses lähevad arvamised lahku. 9 vastust on Ilona, 8 Martta poolt, kuna kaks vastavad, et tüki järgi on enam õigust Ilonal, mängu järgi aga Marttal.

3) Kaugelt suurem osa vastajaist — 13 peavad sümpaatsemaks kujuks tüki järgi vanaperenaist, 3 Ilonat, 2 Marttat ja 1 ei vasta sellele küsimusele. Nende kõrval nimetatakse sümpaatsena veel Simola peremeest.

4) Kõige paremaks osakandjaks peetakse üldiselt pr. Tubinat. Teiste heade kujudena nimetatakse tema kõrval J. Pöderit, L. Laoniitu, K. Tanilood, J. Jürgot jt.

5) Arvustuste osas on väga huvitavaid sõnavõtte. Üldiselt nimetatakse lavastust heaks ja väga heaks.

A. Tigane kirjutab muuseas:

„L. Tubina kõrval oli iseloomustatumaks kujuks K. Taniloo Martta, kelle mõistmatu taktika täiesti selgitas Aarne eelistust Ilona suhtes. Enesekindluse tõttu vähe võitlusvõimeline, ta vihapursked mehe armukese vastu olid mõistetavad ja ühtlasi tahtmatult ebasümpaatiat tekitavad, suunates heasoovlikkuse Ilona poolele, kuigi viimane iseenesest mingeid erilisi voorusi ei näinud omavat, kui mitte arvestada pead püsti hoidvat iseseisvust.“

„Anne“ vastuses seisab:

„... Oli tunne, et näidend lõhestas inimese olemuse kaheks pooleks, nagu Aarne väga kujukalt ütleb: „Kui ei oleks seda kaastunnet...“ Tööpoolest on tunne, et mingi raudne paratamatus sunnib sind kummardama nende ees, kellel on elus õnne ja kes peavad andma selle käest...“

E. Verme:

„... Traditsioonid püsivad, kuid nad ei võinud olla igavesed, sest nad asetsesid kaljudena kallakul pinnal... Nii veeresidki Niskamäe kaljud oma vildakal teel ja otsisid õiget seisakut, mille leidsid armastuses. Kõik sunnitakse alistuma ja see sünnib inimlikult, kuigi armastuski selle juures peab olema halastamata ühele ja lubama seda rohkem teisele...“

Ja E. A.:

„Näidend ise, võib-olla kirjaniku ettekujutuses andis õiguse Aarne armastust omada Ilonal. Mäng ei andnud seda mitte. Nähtud Aarne mõjus liialt elumehena... armumine nende nähtud inimeste vahel ei võinud sündida sellises sügavuses ega ka selliste õigustega... Nii jäi efekti, kirjaniku poolt soovitud mõju saavutamata, vaid sündis vastupidi. Sümpaatiad liikusid K. Taniloo liinil.“

*

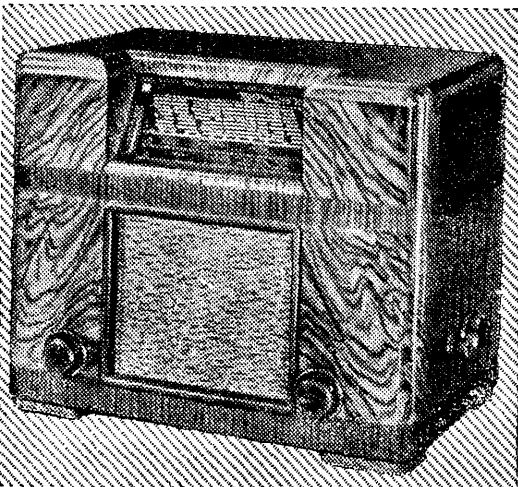
Nii täitis see ankeet siiski vähemalt osaliselt oma ülesande ja võimaldas teatril kuulda vahetuid häält publikust. Loodame, et edaspidi säarastele katsetele enam tähelepanu osutatakse.

Ankeedile vastajate preemiad jagunesid loosi teel järgmiselt:

1) hooajakaart — E. A. Võru t., Tartu.

2) 10 ühekordset priipääset: V. Soome, Niine 8, Tallinn; Noor teatrisõber, O. S., Tartu; Aino Tigane, Õnne 21, Tartu; M. Romsak; Teatrisõber Anne; O. Lumi; Alaline teatrikülaline; E. Verme; A. Mägi, Piiri t., Tartu.

Hooajakaarti ja priipääsmed saavad vastajad kätte teatribüroost.

KÖRTING-raadio

kuulsad kõlaliselt ja vastupidavuselt.

SABA-raadio

peenmehaanika tipp-saavutis.

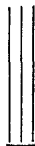
„**KRATT**“ — kodumaa parim saavutis 3 laine-alaga 5-lambiline super. Hind Kr. 175.—

Aparaadid igal ajal demonstreerimisvalmis. Müük aastase vastutusega soodsatel järelmaksu tingimustel.

Raadioladu V. LUMI

Tartus, Võidu 19. Telef. 17-45.

- Moodsaid uudisriideid,
- interlokk-trikoo pesu,
- villaseid ja siidi cotton-sukki ja
- plateeritud (kahekordseid, pealt siid, seest floor) sukki „ILMATAR“

soovitab

A/S. OSKAR KILGAS

VABRIK TALLINNAS

K. TANILOO ja J. PÖDER „Niskamäe naistes“

AJAKIRJANDUS „VANEMUISE“ VIIMASTEST LAVASTUSTEST

NISKAMÄE NAISED

„Postimehes“ kirjutab 10. okt.
R. J.:

„Vanemuislased näitasid jällegi, et Tartu teatriga polegi nii hull lugu — kui ainult on õiged roopad all. Kogu ansambel näitas head mängu ja eelkõige — innukat ning täie soojusega oma ülesandesse suhtuvat esitust. Esijoones tuleb välja tõsta pr. L. Tubina Niskamäe vanaperenaist, kus oli niipalju aukartuslikku vanainimest, aga ka sütitavat ja südikat võitlejat, oma elukannatuste all valulevat, kuid sellele vaatamata kõva ja vankumatut patriarhi, kes peab head ning ausat võitlust oleviku ning tuleviku nimel.

Armutrio — Kadi Taniloo, Lilli Laoniit (Feldman) ja J. Pöder näitasid, et „Vanemuine“ võib pakuda heatasemelist ansamblesitust. Oli lahti saadud teatriliikusest — selle sõna pahase mõttes — ja pandud liikuma loomulik ning eluehtis mängu-suhtumus. Neid kolme oli hea vaadata, hea neile kaasa elada, ei pruukinud tunda seda kõige koledamat teat-

rihirmu — nüüd, nüüd komistatakse jälle kuhugi sohu ja rappa. Ja kahtlematult tundis seda ka kogu saal, sest nii sooja ja südamest tulevat aplausi, kui seekord, saab „Vanemuises“ harva näha. See polnud mingi tühipaljas käteplagin, mida loobitakse teinekord mõnele kukerpallilegi, vaid tõeline, tõsine poolehoiuavaldus.

Muist osakandjaist torkas silma R. Ratassepp apteekrina, kes eriti viimases vaatuses oma tumm-mänguga ja kaudsete reageeringutega oli tõesti mõnus kompvek (kutsus välja aplausigi), E. Kruuda tüüpilise koolmeistrina, V. Kurg auliku praostina, E. Korjus atsaka naistudengina ja J. Jürge pehmelt sümpaatse taluperemehena.“

„Päevalehes“ kirjutab samal päeval V. Mettus:

„Peaosad olid häis kätes. Traditsiooni esindajaist — kes siiski sealjuures ei ole kivilinenud — Linda Tubin löi inimlikult väga usutava ja nüansirikka, miimikagi suhtes hea kuju. Armukadedat Marttat Kadi Tani-

L. LAONIIT ja L. TUBIN „Niskamäe naistes“

100 andis veenva metsikusega, kuid ei langenud ära vaiksemailgi hetkil. Julget armastust Ilona isikus Lilli Laoniit kehasas lihtsalt ja veenvalt. Julius Põder kolme naise sihtobjektina oli hea oma plahvatusis ja „välgahtusis“, samuti oma tumm-mängus. Pärís elav üliõpilane oli Erna Korjus. Rahuldavad „meeste- ja suusajälgede“ avastajad olid Anu Rootsi ja Linda Lill, hea Salli Linda Väravas. Mehelik ja südamlík Simola peremees oli Juhan Jürgo. Rudolf Ratassepp napsisõbrast apteekrina sai eriaplausi heakskiitva õlapatsutuse eest Aarnele pärast viimase vaatuse „lahingu“ lõppu.

Publikupoolne haruldaset soe vastuvõtt (kohati eesriie võis kerkida viis-kuus korda) oli ilmselt määratud nii teosele endale kui ka ettekandelegi.“

Ja „Uus Eestis“ J. Sütiste:

„Enne kõike löi ehtsalt usutava kuju L. Tubin vanaperenaisena. Psühholoogilised pausid, häälelised üleminekud ning miimika, eriti tigetsvatel kohtadel, sobisid veenvalt kuju põhikarakteriga. Siinse vanaperenaise mõistuslik temperament mõjus täieliku sugestiivsusega. Eriti hea oli L. Tubina tõlgendus kolmandas pildis, kus kannatav südamlíkkus hõõgus vaid sissejuurdunud karmuse tagant. Üks meelde sööbivamaid osi sellelt näitlejalt.

L. Laoniit (-Aluoja) Ilona Ahlgreni tõlgendajana löi ühtlaselt läbi viidud armastaja kuju. Oleks küll

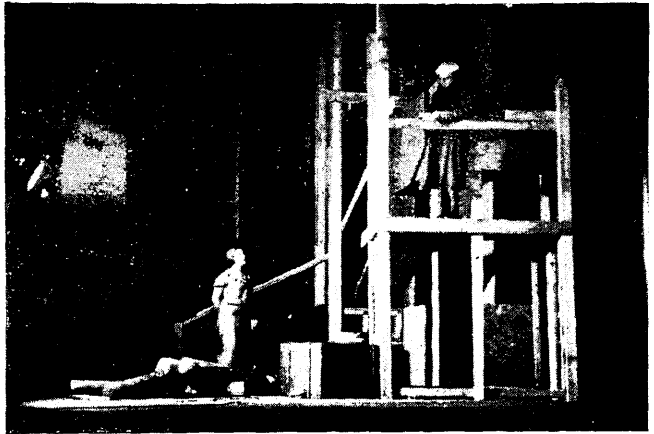

J. PÕDER ja L. LAONIIT „Niskamäe naistes“

tahtnud näha suuremat sisemist tuld, sugestiivsemat sisevaimu, mis oleks veelgi mõjukamaks mananud Aarne sügavate juurte lahtikiskumise Niskamäe kaljude vahelt. Tagasihoitud sisetuli oleks kindlasti elavaks muutnud unistavat passiivsust, mis end tunda andis kõige enam kolmanda vaatuse armuüldis. Aga see pole mitte etteheide näitlejale, vaid märkus kunstilisele kontrollile.

Kolmas naispeaosaline K. Taniloo Martta osas andis edasi külladase tiigedusega abieluks ebasobiva armukadestseja niihästi väliselt kui ka siseplahvatustelt.

Meesosalised on juba autori poolt loodud märksa skemaatilisemate varjundustega kui naised. Isegi Aarne jääb raskelt tõlgendatavaks oma kinnisuses. Kuid J. Pöder selles rollis mängis välja oma parema, kuigi oleks tahtnud tema maski näha mitte niivõrd elumehena, vaid Häme tervisest lõkendavana. Pehme ning südamliku inimese saime J. Jürgo'lt Simola peremehena. Kuna V. Kurg jäi praosti osas vähe pealiskaudseks ja R. Rattassepp mängis kohati üleaisa, siis A.

Stseen „Tütarlaps tänaval“ esimesest vaatusest. O. BIRK ja A. RANDVIIR

Rootsi (Telefoni-Sandra) ja L. Lill (Serafiina) keelepeksjatena tegid kiiduväärselt oma lavatöö.

Tükil ajal pole enam Vanemuise kasin esietenduse publik istunud saalis sellise teatripingega, kui „Niskamäe naiste“ esietendusel. Kiitust väärrib autor kui ka teater.“

TÜTARLAPS TÄNAVAL

„Postimehes“ 16. X. kirjutab R. J.:

„Raske on säärast asja muidugi lavastada nii, et vähegi saaks terviklikku ja ühtlast muljet. Vahest ainult sel teel, et kaht elementi võtta võimalikult ettevaatlikult: et ei traagika ega ka filmiline mängukergus, kumbki nii väga poleks rõhutamise all ja siis sekka lüüa mahlaks ja pipraks puhtrealistlike momente?

„Vanemuise“ lavastuses igatahes võeti kõiki sugemeid peaaegu ühesuguse pieteetsusega. Kui oli raskemaid, traagilisi löömi võimalik kudu- da, siis kooti need võimalikult tihedalt ja kui oli paras juhus lasta ka filmioperetti mängu, siis poldud siingi kitsi.

Selle kõigega pole muidugi öeldud, et näidendil poleks kan-

J. SUVERO, J. KULL ja E. TOROP „Tütarlapses tänaval“

dejaksu publiku hulgas. Teinekord mõningane ebamäärasus just loobki pinge teatrinärvi lõkkeleeloomiseks ja kõigil teatripooldajail poleks muidugi midagi paremat soovida, kui et see nii sünniks.

Esietendusel igatahes publik plakutas keskmise nobedusega ja lavale kanti mitu lillekorvi.“

„Vaba Maas“ 16. X võrdleb A. K. „Vanemuise“ lavastust „Tööliseatri“ omaga, jäädes üldiselt otsusele, et mäng oli enam-vähem võrdne.

„Ausat tütarlast Mizzit mängis „Tööliseatri“ Lency Römmer, Tartus Iide Suvero. Väliselt esimene mõjus plikalikumana ja helgemana, võrreldes viimasega, kuid mängult andis „Vanemuise“ näitlejatar paremaid kiivusepuhanguid ja üldse rohkem „temperamenti“... „Tööliseatri“ meestegelasest märksa tabavama kuju andis A. Randviir. Arimeheliku ameerikaliku tagant tabas siin sooja inimesüdant ja nood vastuoksused ses kujus, millega „Tööliseatri“ pealtvaataja ei osanud midagi peale hakata, siin kašeerusid ja sai usutavaks Mizzi kiindumus. Mitte just nii nüansseeritud kui Anna Tamme oma, ent siiski küllalt huvitav oli Tammemetsa kaubitseja. Muide, ainus, kes meelitas publikult aplausi keset mängu. Tuhmim kui Baumani vanamees oli Kulli vana Filz, kuna Põlla kelmile päris parajaks vastaseks sai Pärna hoolega vaoshoitud osakujundus.“

VIULDAJA LULLI

„Postimehes“ 26. X kirjutab E. L-a selle lavastuse kohta muu seas:

Stseen „Viuldaja Lullist“

O. BIRK, L. RAMMUL ja L. LILL
„Viuldaja Lullist“

„„Viuldaja Lulli“ on tükk meie õppivale noorsoole ja sellisena peaks ta kauemaks ajaks repertuaari püsima jääma.

Lavastaja — A.Piller oli tüki kallal teinud hulga tõhusat tööd. Juba see, et panna laval liikuma üle 50 tegelase, on tunnustustvääriv.

Peategelane — viuldaja Lulli O. Birk'i isikus — tuli kõigiti toime oma osaga. Noorel näitlejal on annet sedalaadi osade kujutamisel. Vapper ja julge, kindla tahtejõuga, samas unistustesse kalduv poisike — selliselt saime kohati päris ehtsat ning

L. TUBIN ja E. MAASIK ooperis
„Madame Butterfly“

nauditavat mängu. Väga tragi ja loomupärane oma mängus oli ka E. Pallo, esinedes Pietrino osas. Hea karakterkuju andis seekord E. Pärn, kes kujutas vana lossivalitsejat niivõrd tõetruult, et kadus üldse tunne näitlemisest. Vastuvõetavad oma osades olid samuti J. Jürgo, A. Liik, V. Ratassep ja K. Taniloo.

MADAME BUTTERFLY

kohta kirjutab R. J. „Postimehes“

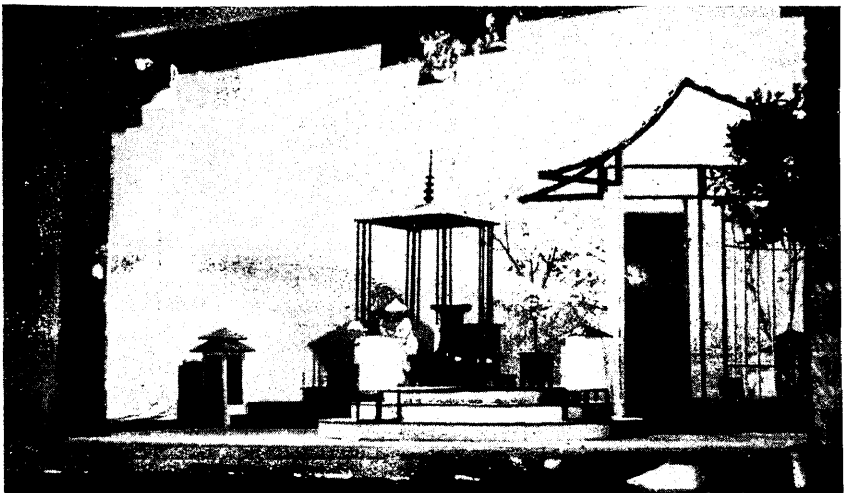
18. XI:

„„Madame Butterfly“ võiks meeldida neilegi, kes muldu ooperist kui lavateosest ei oska hästi lugu pidada.

Nimiosa laulis ja mängis Elsa Maasik ilusa lürismiga ja hoidus mängutõlgitsuses liigseist efektidest. Isegi viha- ja tundepahvatusis oli tunda kindlat mõõdupidamist, mis aga sugugi ei takistanud näiteks tundelööma ja armujuubeldusi täiele mõjule pääsemast...

Osvald Lipp partnerina mõjus oma ettetükkimata esinemisega sümpaatselt ja jällegi peab ütlema: ei tikutud liigselt mängima ning sellega võideti palju...

Kena ümmara kuju lõi Linda Tubin ja üldse on aeg seda näitlejat juba imetlema hakata: kui võtta ainult käesolevat hooaega, siis on L. Tubin andnud terve rea kõige mitmekesisemaid kujusid nii draamas, ooperis kui ooperis, ja häid kujusid... Näitlejale võib tõsiselt õnne soovida.

L. LAONIIT, J. PÖDER, J. SUVERO, E. KRUUDA, A. RANDVIIR,
H. AREN ja J. JURGO „Püve talus“ viimases vaatuses

Publik võttis ettekande vastu väga soojalt ja osakandjale jagati ohtrasti kiitust ning lilli.“

ja 20. XI samas lehes E. Oja:

„...Enne kõike peab tunnustama Elsa Maasikut kui haruldaselt peent ja arenenud kunstnikku, kes ühelt poolt on suuteline aru saama Puccini suurtest jõulistest ideedest

ning teiselt poolt on võimeline seda kõike üle andma kuulajaskonnale.

...Peame konstateerima fakti, et nimetatud ettekanne osutus paremaks saavutuseks meie kohapealses teatrielus. Oli tunda kõigiti põhjalikku ettevalmistust. E. Maasik, O. Lipp, L. Tubin ja E. Kruuda, kellel peamiselt lasus kogu oper, sooritasid oma suure ja raske ülesande hea viimistlusega...“

Stseen „Madame Butterflyst“.

Keskel
E. MAASIK ja
O. LIPP

J. SUVERO, H. AREN ja E. PÄRN
lastetükis „Õnnehaldjas“

PÜVE TALUS

kohta kirjutas „Postimehes“ 23. XI

R. J. muuseas:

„...„Püve talust“ on saanud raudvara kõigile meie teatritele. Oma tüüpide värskuses ja tabavuses, maaelu võltsimatus kujutuses ja dialoogi ehtsuses ning meisterlikkuses ei suuda ükski meie moodsaist rahvatükkidest „Püve taluga“ võistelda ja arvatavasti jääb ta võistlematuks veel paljudekski aastateks.

„Vanemuise“ juubeli-letendusel oli „Püve talule“ antud hästi tabatud realistlik rüü ja kogu etendusest jäi hea mulje.

Kui hakata kõige kangemast peale, siis peab küll esijoones nimetama teenelise näitleja J. Põdra Jalaka Jaani. See on olnud alati J. Põdra hiilgeosi ja kujunes selleks ka nüüd. Jalaka põikpäisus ja „vits ümber pea“ võiks küll vaevalt leida paremat tõlgitsemist. Seda oli otse rõõm vaadata kõigis üksikasjus.

Ja siis kõik need teised kanged eided, taadid, tüdrukud ning poisid:

A. Randviiru ehtsalt maamehelik Püve Peeter, tütarde kolmik: L. Laonit, H. Aren ja I. Suvero, A. Pulsti kädsakas Moia-Maret, teenelise lavategelase Armilde Põdra pisut tasasem, aga selle juures küllalt „seadlik“ Kaketse-Kadri, teenelise näitleja R. Ratasessa Viraku Märt, E. Pärna joodikpoiss Jaska, J. Kulli murekas Kamaküla Endrik ühes „peenete kommetega“ pojaga (A. Piller), ametimehed Ahvenad (J. Jürge ja E. Kruuda) ja palju teisi.

Publik oli heas tujus ja jagas kiitust igale poole: nii vastuste sisse kui järele.

ning „Püvalehes“ 23. XI W. Mettus:

„Vanameister Kitzbergi „külaelupilti“ vaatad alati meeeldi.

Seekord oli „Püve talu“ lavastanud A. Mering, kes näitlejana andis ka mäheda Saaremaa Priidu...

J. Põder mängis oma Jalaka Jaani, mis on selle näitleja hiilgeosi, hariliku süvenemise, usutavuse ja mõjulepääsuga. Halvasti ei teinud oma asja keegi, kuid siiski, et saada õiget pilti „Püve talu“ praegusest lavastusest, peaks seda nägema harilikel oludel, kus ei ole näitleja hinges enam nii väga järele helisemas rõõmustav ja ärritav teade, et riigivanem on anetanud näitlejaskonnale 5000 kr.“

A. SAGOR ja J. SUVERO „Õnnehaldjas“

Asutatud: 1857 a.

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri Osaühisus

Vabrikud Kreenholmis, Narva lähedal.
Juhatus: Tallinnas, Pikk tän. 68, tel. 426-63.
Müügikoht: Kaubandus A.-S. „Kreenbalt“,
Tallinn, S. Karja 13, tel. 425-14.

Müük ainult suurel arvul.

See kaubamärk

kindlustab Teile kõrge
kvaliteediga saadused

Kalossid,
botikud,
kummitarbed

O.-Ü. MELTSI

villa- ja riidevärvimise-tööstus

on ja jääb jällemüjaile
igasuguse villase riide
kõige paremaks ja oda-
vamaks ostukohaks

Tartus, Pikk tän. 12, tel. 8-88

Kvaliteet õlled:

Pilsen

Eksport Pilsen

ja

karastavaid jooke

ANTS SILVERE õlletehas

„Livonia“

KROONIKA

Jaauarikuus tulevad Vanemuise teatris esietendusele järgmised uuslavastused:

14. jaanuaril Ladislaus Fodori kolmevaatuslik komöödia „Küpsustunnistus“ (Matura) A. Meringi juhatusel. Täiki tegevustik toimub tütarlaste gümnaasiumi õpetajate toas kevadise kooliaasta lõpul.

Teisena läheb 21. jaanuaril esmakordselt üle lava Anne Nicholsi kolmevaatuslik lustmäng „Iiri roos“ A. Adsoni tõlkes K. Aluoja juhatusel.

Kolmandaks uuslavastuseks, mille esietendus toimub arvatavasti 28. jaanuaril, on Paul Abrahami operett „Dšajnah“ (Tütarlaps teemajast) kuues pildis. Tekst Alfred Grünwaldilt ja dr. Fritz Löhnerilt. Lavastab A. Mering.

*

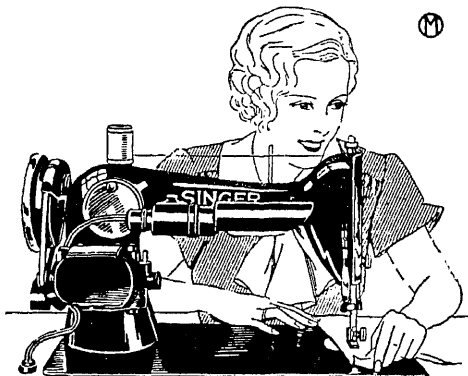
Jaauari esimesel poolel möödub eesti populaarsema kirjaniku ja näitekirjaniku O. Lutsu 50 a. sünnipäev. Seda tähtpäeva pühitetakse 7. jaanuaril „Vanemuises“ vastava piduliku aktusega (kell 18), millele järgneb kell

20.15 juubelikohane „Tagahoovis“ etendus.

*

Käesoleva hooaja esimesel poolel korraldab „Vanemuine“ novembri ja detsembri kuude jooksul kolm ringreisu, mis kõik hästi õnnestusid. Esimene reis toimus „Niskamäe naistega“ laiarööpalise raudtee ringkonnas Tartust Narvani ja selle lähemates keskustes. Teine ja kolmas ringreis võeti ette üheaegselt „Niskamäe naistega“ Viljandi- ja Pärnumaale ning „Tütarlapsena tänavalt“ Tartu-, Petseri-, Võru- ja Valgamaal. Kohati oli publikut isegi nii palju, et osa inimesi pidid ruumi puudusel tagasi minema. Etendustele oli kogunud publikut ümbruskonnast väga kaugelt.

Teatrile on tulnud terve rida kirju paljudest kohtadest, milles palutakse anda küllaskäigu etendusi. Neid ei ole kõiki suudetud rahuldada, kuid vähemalt osale soovidele püüab teater hooaja teisel poolel vastu tulla. Kuna aga nõudmine ringreisu järgi on suurem kui „Vanemuises“ pidev teatritöö võimaldab, siis ei suuda teater arvatavasti kõiki kohti mitte läbi käia.

Õmmelge elektriga

Kaugeleulatuvad järeilmaksu tingimu ed

SINGER

Õmblusmasin oma mitmesuguste lisaaparaatidega osutub tõeliseks rõõmu- ja kapitali-allikaks.

Masina soetamise eel tutvunege kõige pealt Singeriga, sest Singer vastutab eluaeg masina heakäigu eest.

SINGER'I KAUPLUSED ÜLE MAA.

A./S.

TARTU PANK

ASUTATUD 1868. AASTAL.
AKTSIAKAPITAL Kr. 1.000.000.--

PEAPANK

TALLINN, KINGA 1.

OSAKOND

TARTU, SUURTURG 20.

TOIMETAB KÕIKI PANGAOPERATSIOONE

VÄÄRTUSTE VALITSEMINE

PAKKIDE HOIUKAMBER

TERASLAEKAD

PANGAÜHENDUS LONDONIS:
THE BRITISH OVERSEAS BANK LTD.

TEISED TEATRID

Estonia pühitses teise eesti vana kutselise teatrina oma 30 a. juubelit 29. novembril, mis puhul pidulikkude lavastustena etendati „Pila-Petri testament“ ja „Kroonu onu“, milliseid tükke omal ajal teater teise algupärandina oli lavastanud. Estonia kutselise teatri avatüki — M. Metsanurga „Päikese tõusul“ — käsikirja ei ole säilinud ei teatril ega ka autoril, seepärast oli teater sunnitud säärase valiku tegema.

Piduliku etenduse eel ütles avasõna seltsi abiesimees, notar J. Bergman, kes seltsi juhtivate jõudude seas ainsana on olnud kogu kutselise teatri eluaja — 30 aastat.

Teatri tegevus on kogu selle pika aja jooksul arenenud jõudsat eduteed. Teater on andnud kokku 7043 etendust, mida on külastanud kogusummas 3.524.000 inimest. Praegu ulatab etenduste arv hooajal tugevalt üle 300 ja ainuüksi teatri kunstilisse tegelaskonda kuulub 130 inimest. Algupära-

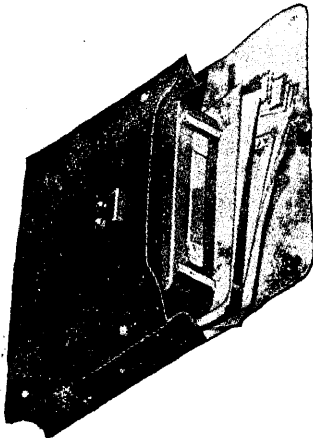
seid tükke on 30 a. jooksul lavastatud 86.

Juubeli puhul nimetati teatri teeneliseks näitlejaks näitejuht Ants Lauter ning annetati talle „Estonia“ teenetemärk. Samasugused teenetemärgid said veel paar teist „Estonia“ tegelast.

*

Ka Rakveres möödus käesoleval hooajal tagasihoidlik teatrijuubel. Nimelt on sealne „Näitlejate Ring“ juba 15 a. asjaarmastajate trupina tööd teinud, mille kandvamateks jõududeks on: A. Rumm, E. Viigant, E. Tenneberg, pr. L. Reimer, pr. J. Kingsepp, pr. H. Sade, R. Varts, L. Trubok, G. Jõe, H. Meister, B. Prillup jt. Teistele teatritele on Rakvere seni andnud oma jõududest pr. H. Areni „Vanemuisele“, A. Rebase „Töölisteatrile“ ja prl. H. Meltase Narva teatril.

Kokku on see asjaarmastajate teater oma 15 a. tegevuse jooksul lavas-

HERMES Baby

UUS

KAASASKANTAV
KIRJUTUSMASIN

100% šveitsi peenmehaanika
melsterteos Kõrgus
6 sm., kaal ühes teraskohvr.
3,5 kg. Võlli laius ja nelja-
realine tähestik harilikud.
Täiuslikum tehniline saavutus
vaatamata väikesele kogule.

HIND Kr. 150 —

MÜÜGIKOHT TARTUS:

K/M. V. SÄRG, TARTU, VÕIDU TÄN. 10.

Peaesindus Eestis. O-ü. „SYSTEMA“, Tallinn, Lai 9.

Riigisaamatahogg.

Nr.

Soodsam ostukoht

igale tarvitajale on

Tartu Eesti Majanduse Ühisus

Tartus, Holmi tän. 12-18.

Osakonnad:

Tartus, Võru tän. 4 ja Söögiturg 3, — **Räpinas, Pukas, Puhjas, Kavastus, Kambjas** ja **Võnnus**.

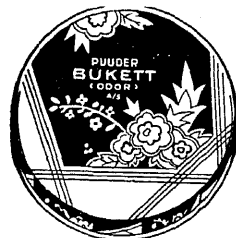
tanud 292 tükki. Juubeliks toodi 29. nov. lavale A. Mälgu „Öitsev meri“ Heino Vaksi lavastusel.

*

Kauemat aega seisab Rakveres pooleli ajakohase teatrimaja lõplik väljaehitamine. Mitme aasta eest valmis ehitatud suure ja nägusa hoone seinad on püsti ja lagunevad, kuid Rakvere seltskonnal ei leidu üksmeelt ega tahtejõudu, et asja lõpuni viia.

*

19. novembril möödus Narva teatri näitlejal Aug. Läänel 15 a. lavategevuse tähtpäev, mis puhul teater lavale tõi O. Indingi tüki „Inimene silla all“ juubilariga peaosas.

DEENELÕHNALINE
KATAB HÄSTI
A/S. <ODOR>

A/S. „ODOR“

Parimad kölniveed: Casanova,
Crêpe de chine, Cascade,
Soir de Paris jne.

Tegev ja vastutav toimetaja E. Roone

Väljaandja „Vanemuise“ teater

Ilmus 23. detsembril 1936

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIM AJALEHT

SUURIM NING KASULIKUM KUULUTAMISE LEHT EESTIS
HINNATA KAASANDENA IGAL ESMASPÄEVAL
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕHM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

—
T. E. K. Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA
KÖITEKODA
TSINKOGRAAFIA
LITOGRAAFIA
OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE VASTUVÕETAVAD
TELLIMISTE TÄITMINE KIIRE

—
SUURIMAD NING TÄIELISIMAD RAAMATU- JA KIR-
JUTUSMATERJALIDE KAUPLUSED, KIRJAN-
DUSE- JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

TALLINN — EESTI, PIKK T. 2. OMA TELEFONI KESKJAAM 428-85

Tutvuge meie raadio-aparaatidega

Esindame firmasid

- PHILIPS
- BLAUPUNKT
- EMERSON
- BOSCH
- HORNYPHON
- TARTU TELEFONI VABRIK
- AGA
- LORENS

SUUR VALIK PATAREI- NING VÕRKVASTUVÕTJAJD

**R
M**

Teater & Muusika

Võidu 6

Kõnetraat 4-68

Nauding suitsetajaile!

TURIST KULDMEDAL

ETK tuhakatehas

Lauve

**„Toffee“
ŠOKOLAAD**

UUDIS!

KARBIS NELI ERIMAITSEGA ŠOKOLAADI!

N_o N_o 2001 ja 2002.

Hind 15 senti, ühes kavaga 20 senti.